ISSN (Online): 2786-6726

електронний
науково-практичний
журнал

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Серія: економіка та управління

№ 12
2024

Електронний науково-практичний журнал
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ
Серія: економіка та управління
ISSN (Online): 2786-5738

Фаховий електронний науково-практичний журнал «Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління»

Фахова реєстрація (категорія «Б»): Наказ МОН України від 06_06_2022 року № 530 (Додаток 2)

Галузь науки: економічні

Спеціальності: 051 – Економіка; **071** – Облік і оподаткування; **072** – Фінанси, банківська справа та страхування; **073** – Менеджмент; **075** – Маркетинг; **076** – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, **241** - Готельно-ресторанна справа, **242** - Туризм.

Журнал включено до наукометричних та реферативних баз даних: Vernadsky National Library, Google Scholar, Index Copernicus, Crossref, Open Ukrainian Citation Index.

Редакційна колегія

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Дука Анастасія Петрівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій, Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна).
E-mail: duka@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7682-4274
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56607090800
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=AvNkdOcAAAAJ&hl=uk

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:

Старченко Григорій Володимирович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна).
E-mail: starchenko@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2707-1055
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57220892211
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=EK-KbUEAAAAJ&authuser=1

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Абрамова Алла Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: abramova@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3364-8316
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213158224
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=xi0sG2QAAAAJ

Баженова Олена Володимирівна – доктор економічних наук, професор кафедри економічної кібернетики, доцент, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).
E-mail: bazhenova@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3197-8426
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36019971600

Велькі Януш – доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки, університету «Опольська політехніка» (Ополе, Польща).
E-mail: wielki@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8973-768X
Scopus: http://www.scopus.com/inward/authorDetails.uri?authorID=36988284700
Google Scholar: https://scholar.google.pl/citations?user=n_tTGzkAAAAJ&hl=pl

Грешко Роман Ігорович – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів і кредиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, (Чернівці, Україна).
E-mail: greshko@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3054-356X
Web of Science ResearcherID: https://www.webofscience.com/wos/author/rid/D-5314-2016
Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=H59-9H8AAAAJ

Гросу Вероніка – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аудиту і фінансів, Сучавський університет імені Штефана чел Маре, (Сучава, Румунія).
E-mail: grosu@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2465-4722
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=33067714100
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=YGem_xIAAAAJ&hl=uk

Дерій Жанна Володимирівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна).
E-mail: derii@reicst.com.ua
ORCID: http://orcid.org/0000-0003-3695-7202
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192007118
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=xofre1wAAAAJ&hl=uk

Дерун Іван Анатолійович – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та аудиту, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).
E-mail: derun@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0114-4746
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56530675600
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=rlf356wAAAAJ&hl=uk

Дименко Руслан Анатолійович – доктор економічних наук, доцент кафедри менеджменту та соціального забезпечення ДВНЗ Університет банківської справи (Львів, Україна).
E-mail: dymenko@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6980-8038
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209474767
Google Scholar: https://scholar.google.pl/citations?user=n_tTGzkAAAAJ&hl=pl

Дубина Максим Вікторович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна).
E-mail: dubyna@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5305-7815?lang=en
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56912277800
Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=T4JdgC0AAAAJ&hl=en

Іващенко Алла Іванівна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».
E-mail: ivashchenko@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4599-7137
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57194156942
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=7nG6tOYAAAAJ&hl=uk&authuser=1

Козак Катерина Богданівна – доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту та логістики, Одеський національний технологічний університет (Одеса, Україна).
E-mail: kozak@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8099-6607
Researcher ID: j7279-2016
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=ppB77U0AAAAJ

Косач Ірина Анатоліївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна).
E-mail: kosach@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1730-7140
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57220895162
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=8YL9ZRcAAAAJ&hl=uk

Космулес Крістіна Габріела – кандидат економічних наук, асистент професора, кафедра бухгалтерського обліку, аудиту і фінансів, Сучавський університет імені Штефана чел Маре, (Сучава, Румунія).
E-mail: cosmulese@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8406-7004
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57202515465
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=cIVKXdgAAAAJ

Крилов Денис Валерійович – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Запорізький національний університет (Запоріжжя, Україна).
E-mail: krylov@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8522-5433
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210564690
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=W2IEAtAAAAAJ&hl=ru

Кудлаєва Наталія Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: kudlaieva@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8369-886X
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216708388
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=7dTA8kEAAAAJ

Лагодієнко Наталія Володимирівна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри професор кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет (Миколаїв, Україна).
E-mail: lagodiienko@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8472-1395
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205588534
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=54reaXkAAAAJ&hl=ru

Лопащук Інна Афанасіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності , Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: lopashchuk@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9934-6607
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210603521
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ictw_AwAAAAJ

Марич Максим Григорович – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету фінансів, підприємництва та обліку, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: marych@reicst.com.ua
ORCID: http://orcid.org/0000-0002-5400-0503
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57199997202
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=I2EftuoAAAAJ

Марусяк Наталія Леонідівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: marusiak@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4427-2238
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57474083400
Web of Science ResearcherID: https://www.webofscience.com/wos/author/record/GQJ-0641-2022
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=QJGu690AAAAJ&hl=uk

Мисака Ганна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та аудиту, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).
E-mail: mysaka@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0621-8513
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57204425940
Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=n2GxjUgAAAAJ&hl=ru

Міхальчук Камелія-Каталіна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра бухгалтерського обліку, аудиту і фінансів, Сучавський університет імені Штефана чел Маре, (Сучава, Румунія).
E-mail: mihalciuc@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5598-5829
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56067290000
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Gy8NJzUAAAAJ

Новикова Іннола Вікторівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту ВСП "Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва" (Київ, Україна).
E-mail: novykova@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7322-6727
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217106303
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=AjWcGA0AAAAJ

Нікіфоров Петро Опанасович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: nikiforov@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4860-0139
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226348080
Web of Science ResearcherID: https://www.webofscience.com/wos/author/record/GQM-3138-2022
Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&authuser=5&user=LUAs_gEAAAAJ

Островська Наталія Степанівна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: ostrovska@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7259-7403
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=56606207800
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=LGp7-rgAAAAJ&hl=uk

Пономаренко Тетяна Вадимівна – доктор економічних наук, доцент, проректор з міжнародних зв'язків, Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Бугая (Київ, Україна).
E-mail: ponomarenko@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6734-6212
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57200557140
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=fkGdur4AAAAJ&hl=ru

Попова Любов Василівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: popova@reicst.com.ua
ORCID: http://orcid.org/0000-0001-7015-5567
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219009893
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=75Ylud0AAAAJ

Соколюк Маріан – кандидат економічних наук, доцент, кафедра бухгалтерського обліку, аудиту і фінансів, Сучавський університет імені Штефана чел Маре, (Сучава, Румунія).
E-mail: socoliuc@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6378-6686
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55293527700
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=EwsbIf0AAAAJ

Ткачук Ірина Ярославівна – доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: tkachuk@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1081-8693
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56074538100
Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=tkAiVSwAAAAJ&hl=uk

Федишин Майя Пилипівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).
E-mail: fedyshyn@reicst.com.ua
ORCID: http://orcid.org/0000-0002-0807-6814
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57212144390
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=5ASxij4AAAAJ&hl=uk

Філіпова Наталія Володимирівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій, Національний університет "Чернігівська політехніка" (Чернігів, Україна).
E-mail: filipova@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5720-865X
Web of Science ResearcherID: https://www.webofscience.com/wos/author/record/921740
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=wfl0IDgAAAAJ&hl=uk

Харабара Віолетта Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів і кредиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, (Чернівці, Україна).
E-mail: kharabara@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8555-6440
Web of Science ResearcherID: https://www.webofscience.com/wos/author/rid/D-4977-2016
Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=SP911rYAAAAJ&hl=uk

Хлачук Елена – доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки та державного управління, Сучавський університет імені Штефана чел Маре, (Сучава, Румунія).
E-mail: hlaciuc@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0601-748X
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36344699700
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=XifOypoAAAAJ&hl=uk

Холявко Наталія Іванівна – доктор економічних наук, доцент, кафедра фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна).
E-mail: kholiavko@reicst.com.ua
ORCID: http://orcid.org/0000-0003-2951-7233
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56912328200
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=tCxuUscAAAAJ&hl=uk

Чоботару Маріус-Сорін – кандидат економічних наук, лектор, кафедра бухгалтерського обліку, аудиту і фінансів, Сучавський університет імені Штефана чел Маре, (Сучава, Румунія).
E-mail: ciubotariu@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8560-9223
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56426187600
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=fQgM7ykAAAAJ

Чорнодід Ігор Степанович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту, Академія праці, соціальних відносин та туризму (Київ, Україна).
E-mail: chornodid@reicst.com.ua
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4464-2641
Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57202442164
Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=zoVq-icAAAAJ&hl=uk

Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Сутність і ознаки розвитку механізмів активізування міжнародних економічних відносин

Н. Г. Георгіаді, Ю. С. Стефанський

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-02-01

PDF завантажити статтю

Економіка та управління національним господарством

Базові аспекти цифровізації ринку праці в Україні

О. В. Сидоренко, Б. В. Цішевський

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-01

PDF завантажити статтю

Розвиток електронної комерції в Україні в сучасних умовах

Д. В. Крилов

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-02

PDF завантажити статтю

Аналіз основних тенденцій забезпечення сталого розвитку зеленої економіки України: європейська інтеграція

П. А. Фісуненко

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-03

PDF завантажити статтю

Впровадження сучасних методів податкового менеджменту для досягнення стратегічних цілей державної податкової служби України

О. М. Приходько, О. Д. Огданська

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-04

PDF завантажити статтю

Ініціативи підтримки ветеранів на регіональному рівні в Україні в умовах соціально-економічної кризи

О. В. Голубєв

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-05

PDF завантажити статтю

Обґрунтування необхідності та основних завдань державного регулювання розвитку цифрової економіки в Україні

К. С. Шапошников, В. О. Стойка, Ю. Ю. Точиліна

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-03-06

PDF завантажити статтю

Економіка та управління підприємствами (за видами діяльності)

Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств малого та середнього бізнесу

В. М. Кувік

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-01

PDF завантажити статтю

Бюджетування як ключовий аспект контролінгу діяльності підприємства

С. В. Коробка

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-02

PDF завантажити статтю

Сучасні тренди діджиталізації бізнес-менеджменту

О. Ф. Присяжнюк, І. І. Кравчук, М. А. Місевич

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-03

PDF завантажити статтю

Економічні проблеми якості продукції на сучасному етапі

А. В. Корюгін, О. Л. Шпатакова

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-04

PDF завантажити статтю

Фактори впливу на рівень розвитку адаптаційних систем менеджменту підприємств

Н. Г. Георгіаді, А. А. Кубант

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-05

PDF завантажити статтю

Діджиталізація як важливий фактор формування конкурентоспроможності аграрних підприємств

О. В. Алексєєва, К. В. Мазур, В. А. Кривогубець

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-06

PDF завантажити статтю

Діагностика фінансового стану на прикладі ПП «Віннер Форд Рівне» в умовах зростаючої невизначеності

К. В. Мельникова, В. С. Петренко, Т. І. Белугіна

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-07

PDF завантажити статтю

Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика

Трансформація соціально-економічного ландшафту України під впливом війни: аналіз основних макроекономічних показників

М. М. Голота

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-07-01

PDF завантажити статтю

Соціальна реабілітація в умовах війни: світовий досвід та проблеми України

І. В. Шапошникова

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-07-02

PDF завантажити статтю

Використання сучасних інструментів підтримання мотивації та ефективності використання трудового потенціалу персоналу

А. В. Холодницька, В. О. Мотуз

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-07-03

PDF завантажити статтю

Цифровізація менеджменту персоналу: концептуальні аспекти та тенденції

О. І. Кравчук, І. О. Варіс, К. О. Рубель

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-07-04

PDF завантажити статтю

Гроші, фінанси і кредит

Фінансовий аналіз переміщених закладів вищої освіти південного регіону України

В. С. Петренко, К. В. Мельникова

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-08-01

PDF завантажити статтю

Краудфандинг у сфері нерухомості: від реалій до можливостей в Україні

О. Б. Яфінович, Н. А. Плєшакова, Є. А. Носова

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-08-02

PDF завантажити статтю

Координація монетарної та фіскальної політик у розвитку національної економіки

В. В. Коваленко, І. П. Ситник, С. А. Шелудько

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-08-03

PDF завантажити статтю

Стратегії підтримки переміщеного бізнесу в умовах збройної агресії та природного лиха в системі корпоративних фінансів

Г. О. Алексін

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-08-04

PDF завантажити статтю

Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами діяльності)

Процес реалізації аутсорсингових послуг з обліку, оподаткування та звітності для фізичних осіб – підприємців

О. В. Чернецька, С. В. Драницька

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-09-01

PDF завантажити статтю

Інформаційне забезпечення звітності компаній під час війни

Т. В. Ковальова, Г. М. Волянюк

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-09-02

PDF завантажити статтю

Інтеграція блокчейн-технології в систему обліку та аналізу контрольованих операцій

Т. М. Сторожук, А. С. Моргуненко

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-09-03

PDF завантажити статтю

Професійна етика бухгалтерів в контексті електронних довірчих послуг та використання штучного інтелекту

О. М. Ромашко, С. Я. Король

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-09-04

PDF завантажити статтю

Туризм та готельно-ресторанна справа

Винні тури як складова агротуризму

В. О. Бойко, Л. О. Бойко

DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-12-01

PDF завантажити статтю

УДК 338:631
JEL Classification: Q16
DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-12-04-06

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

DIGITALIZATION AS AN IMPORTANT FACTOR IN FORMING THE COMPETITIVENESS OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Алєксєєва О. В.
Доктор філософії з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
старший викладач кафедри аграрного менеджменту та маркетингу,
Вінницький національний аграрний університет,
м. Вінниця, Україна
ORCID: 0000-0003-4430-624X

Мазур К. В.
Кандидат економічних наук,
доцент кафедри аграрного менеджменту та маркетингу,
Вінницький національний аграрний університет,
м. Вінниця, Україна
ORCID: 0000-0002-1137-3422

Кривогубець В. А.
Студент 3 курсу факультету економіки,
інформаційних технологій та сфери обслуговування,
ННІ економіки та управління,
Вінницький національний аграрний університет,
м. Вінниця, Україна
ORCID: 0009-0002-2802-8243

Olha Alieksieieva
PhD in Entrepreneurship, Trade and Exchange Activity,
Senior Lecturer at the Agricultural Management and Marketing Department
Vinnytsia National Agrarian University,
Vinnytsia, Ukraine

Kateryna Mazur
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Agricultural Management and Marketing Department
Vinnytsia National Agrarian University,
Vinnytsia, Ukraine

Vladyslav Kryvohubets
3rd Year Bachelor Student at the Department of Economics,
Information Technologies and Service Spheres,
ESI of Economics and Management,
Vinnytsia National Agrarian University,
Vinnytsia, Ukraine

Сучасні умови ринкових відносин все частіше підштовхують підприємства до переходу на новий рівень своєї діяльності. У зростаючій конкурентній боротьбі традиційних методів вже не достатньо не лише для збільшення обсягів виробництва, а й іноді навіть для забезпечення стабільного функціонування. Світовий досвід підтверджує, що ефективним рішенням є перехід до цифрової трансформації та орієнтація на віртуальне середовище. Експерти все частіше відзначають, що цифрове перетворення сільського господарства може стати наступним великим зрушенням, яке вирішить ключові завдання галузі та відповість потребам зростаючого населення. Завдяки впровадженню передових технологій цифровізації бізнес-процесів, сільськогосподарські підприємства можуть підвищувати свою конкурентоспро-

можність, продуктивність і стійкість вже сьогодні. Дослідження спрямоване на розгляд важливості та переваг діджиталізації у контексті управління аграрними підприємствами України, а також на виявлення потенційних шляхів її впровадження та оптимізації для досягнення стратегічних цілей агропромислового сектору. Дослідження базується на застосуванні різноманітних методів, зокрема, таких загальнонаукових та специфічних як діалектичний, табличний, графічний, абстрактно-логічний, метод порівняльного аналізу, а також підходи до узагальнення отриманих результатів. У статті розглядається важливість та переваги діджиталізації у контексті формування конкурентоспроможності аграрних підприємств. Зокрема, акцентується увага на застосуванні різноманітних цифрових інструментів та стратегій стратегічного спрямування, таких як технічна діджиталізація, розширення асортименту продукції, впровадження передових інноваційних технологій, розширення експортних можливостей тощо. У статті проаналізовано застосування цифрових технологій передовими агрохолдингами України, що допомагають їм бути більш конкурентоспроможними в умовах постійних змін. Практичне значення проведеного дослідження полягає у аналізі можливих викликів та проблем, з якими можуть зіткнутись сільськогосподарські підприємства у процесі впровадження інноваційних цифрових технологій. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у обґрунтуванні підвищення та впровадження процесів діджиталізації середніми та малими аграрними підприємствами, а також – їх об'єднаннями. Стаття є теоретичною.
Ключові слова: *цифрова глобалізація; діджиталізація; аграрні підприємства; конкурентоспроможність; управління; технологія.*

Modern conditions of market relations increasingly push enterprises to move to a new level of their activity. In the growing competition, traditional methods are no longer sufficient not only to increase production volumes, but sometimes even to ensure stable operation. World experience confirms that an effective solution is the transition to digital transformation and focus on the virtual environment. Experts are increasingly noting that the digital transformation of agriculture could be the next big shift that will solve the industry's key challenges and meet the needs of a growing population. Thanks to the implementation of advanced technologies of digitalization of business processes, agricultural enterprises can increase their competitiveness, productivity and sustainability already today. The study is aimed at considering the importance and advantages of digitalization in the context of the management of agricultural enterprises of Ukraine, as well as at identifying potential ways of its implementation and optimization to achieve the strategic goals of the agro-industrial sector. The research is based on the application of various methods, in particular, such general scientific and specific as dialectical, tabular, graphic, abstract-logical, method of comparative analysis, as well as approaches to the generalization of the obtained results. The article examines the importance and advantages of digitalization in the context of the formation of the competitiveness of agricultural enterprises. In particular, attention is focused on the application of various digital tools and strategies of strategic direction, such as technical digitalization, expansion of the product range, introduction of advanced innovative technologies, expansion of export opportunities, etc. The article analyzes the application of digital technologies by advanced agricultural holdings of Ukraine, which help them to be more competitive in the conditions of constant changes. The practical significance of the conducted research lies in the analysis of possible challenges and problems that agricultural enterprises may face in the process of implementing innovative digital technologies. We see the prospects for further research in the justification of the increase and implementation of digitization processes by medium and small agricultural enterprises, as well as their associations. The article is theoretical.
Key words: *digital globalization; digitization; agricultural enterprises; competitiveness; management; technology.*

ВСТУП

У світлі сучасних тенденцій цифрової глобалізації та технологічного прогресу підприємств, аграрний комплекс України знаходяться перед необхідністю адаптації та трансформації до нових умов функціонування. Управління аграрними підприємствами у контексті діджиталізації стає ключовим фактором для забезпечення їхньої конкурентоспроможності та ефективності. Діджиталізація, що охоплює широкий спектр інформаційних технологій, відіграє вирішальну роль у вдосконаленні процесів управління агропромисловим сектором, забезпечуючи підвищення продуктивності, оптимізацію виробничих процесів, а також удосконалення стратегічного та оперативного планування. Конкурентоспроможність аграрних підприємств і сектору загалом напряму залежить від успішності процесу цифрової трансформації.

За допомогою цифрової трансформації, аграрні підприємства можуть точніше визначати потреби клієнтів, передбачати попит на продукцію та адаптувати свою стратегію до змін на ринку. Крім того, використання цифрових технологій у сільському господарстві сприяє збільшенню прозорості та конкурентоспроможності ринку, що робить його привабливішим для інвесторів. Це відкриває доступ до додаткових фінансових ресурсів для впровадження новітніх технологій та вдосконалення виробничих процесів для сільських господарств.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Чимало вітчизняних та зарубіжних дослідників приділяють свої праці дослідженню окремих аспектів діджиталізації, визначаючи її переваги та актуальність. Діджиталізація є процесом інноваційного розвитку, тому теоретико-методологічним базисом досліджень стали праці вітчизняних та зарубіжних науковців що стосуються аспектів інноваційного розвитку підприємств. Дж. Гелбрайт та П. Друкер [1; 2] розглядали глибокі протиріччя, пов'язані з

інноваційними процесами. Завдяки науковим здобуткам Дж. Валендук та П. Вендрамін [3] створено потужну базу для проведення досліджень процесів діджиталізації та етапів її еволюції. Також, чимало вчених розглядали політику діджиталізацію агротехнологій [4]. Методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження цифрових технологій до агропідприємств досліджувались у працях Ярмоленко Я., Ігнатенка М., Мармуль Л. [5; 6]. У працях [7; 8] визначена необхідність розвитку кооперації та впровадження SMART-спеціалізації як напрямів інноваційного розвитку підприємництва на основі діджиталізації.

Попри значні досягнення науковців у дослідженні цифрової трансформації, залишається недостатньо вивченим питання визначення переваг і особливостей розвитку процесу цифрової трансформації у сільському бізнесі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою статті є визначення діджиталізації як важливого фактору формування конкурентоспроможності аграрних підприємств. Тому, завданнями є аналіз та систематизація потенційних шляхів впровадження та оптимізації діджиталізації з метою досягнення стратегічних цілей агропромислового сектору. А також, виокремлення переваг та недоліків процесу діджиталізації згідно визначених нами критеріїв. В процесі дослідження передбачалого відслідкувати рівень застосування цифрових технологій аграрними підприємствами України.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідженні застосовано комбінацію загальнонаукових та специфічних методів, таких як методи економічного аналізу та порівняння, системно-структурний метод і підходи до узагальнення отриманих результатів. Це синергетичне поєднання різних методів дозволяє науковій статті демонструвати комплексне розуміння розглянутої проблеми.

РЕЗУЛЬТАТИ

У змінному економічному середовищі, що характеризується стрімким розвитком digital-технологій, впровадження цифрових інструментів стає важливою складовою для підприємств, що прагнуть до підвищення своєї продуктивності та конкурентоспроможності. Підприємства, які успішно впроваджують цифрові технології, можуть розраховувати на зміцнення своєї позиції на ринку та залучення нових клієнтів, постачальників тощо. Проте, відмова від цифрової трансформації може призвести до певних збитків, відставання від конкурентів та втрати ринкової привабливості [9].

Термін «діджиталізація» часто тлумачиться як процес, в основі якого лежать можливості застосування сучасних інформаційно-технологічних рішень, що використовуються суб'єктами господарювання для досягнення своїх цілей та трансформації існуючих господарських відносин [10].

Діджиталізація в аграрному підприємстві – це процес впровадження цифрових інновацій з метою оптимізації всіх аспектів сільськогосподарської діяльності, спрямований на покращення управління господарствами, збільшення врожаю, зменшення втрат та підвищення прибутковості.

Однією з переваг цифрової трансформації є можливість здійснювати збір та аналіз великих обсягів даних підприємства, що надає можливість вчасно реагувати на зміни у виробничих процесах. Крім того, за допомогою діджиталізації підприємства можуть відстежувати ринкові тенденції, конкурентну ситуацію та вимоги споживачів, що дозволяє адаптувати свою стратегію відповідно до поточних умов. Підвищення видимості бренду стає також досяжним завдяки використанню цифрових платформ та інструментів, що сприяє залученню уваги клієнтів та зміцненню репутації підприємства. Додатково, спрощення комунікації з клієнтами через онлайн платформи та соціальні медіа сприяє покращенню взаємодії зі споживачами та розширенню сфери впливу аграрних підприємств на ринку.

Переваги та недоліки діджиталізації підприємств розглянуті у табл. 1.

Таблиця 1

Переваги та недоліки процесу діджиталізації

Критерії	Переваги	Недоліки
Конкурентно-спроможність	Сприяє високому рівню конкурентоспроможності, що підвищує престиж підприємства на ринку.	Вимагає певних витрат для впровадження цифрофих технологій на підприємстві, що спонукає до перегляду цінової політики.
	Надає можливість вчасно реагувати на зміни у вимогах споживачів та ринкових умовах.	Вимагає постійного оновлення та аналізу інформації для забезпечення актуальності даних.
Оптимізація виробничих процесів	Збір та аналіз великих обсягів даних про виробництво.	Потреба у якісному технічному оснащені, що вимагає великих витрат.
Прозорість процесів підприємства	Забезпечення прозорості бізнес-процесів та внутрішньої комунікації.	Потреба у складних програмних системах та процедурах для збереження конфідеційності та безпеки даних.
Процеси управління	Підвищення ефективності виробництва та зниження витрат за рахунок оптимізації виробничих процесів.	Вимагає часу та ресурсів на впровадження нових цифрових систем та навчання персоналу.

Джерело: [11]

Розглядаючи як позитивні, так і негативні аспекти діджиталізації, стає очевидним, що у сучасному агропромисловому комплексі стратегічно важливим є впровадження цифрових технологій та застосування передових інновацій. Серед популярних цифрових інструментів та концепцій можна виділити Internet of Things – IoT (Інтернет речей), що дозволяє збирати та аналізувати дані з різних агротехнічних пристроїв та датчиків, Big Data (дані у великих об'ємах), що дозволяють обробляти та аналізувати великі обсяги даних для прийняття виробничих рішень, а також Predictive Analytics (предиктивна аналітика), яка допомагає аналізувати та прогнозувати розвиток тенденцій агропромислового комплексу. Крім того, важливе значення мають технології машинного навчання (Machine Learning) та штучного інтелекту (Artificial Intelligence), які дозволяють автоматизувати та оптимізувати різні процеси в агросекторі. Також до перспективних технологій в агропромисловості можна віднести Blockchain, який забезпечує безпеку та надійність обміну даними у ланцюгу постачання, та Biometric Technology, що використовується для ідентифікації та контролю доступу до ресурсів і об'єктів [12].

Враховуючи велику кількість існуючих цифрових інновацій, можна сформувати основні стратегічні напрямки розвитку діджиталізації аграрних підприємств України (рис.1).

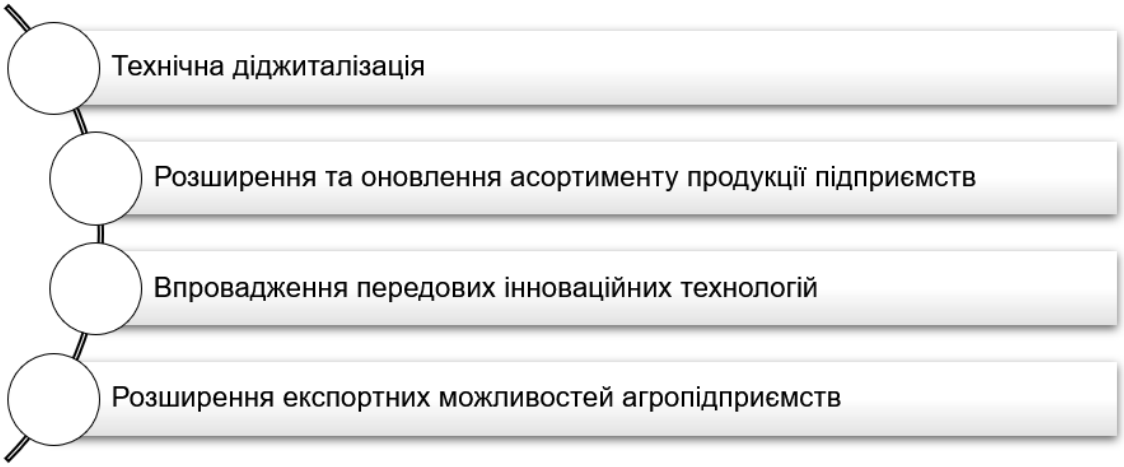

Рис. 1. Стратегічні напрямки розвитку діджиталізації підприємств

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

Технічна діджиталізація полягає в застосуванні передових технологій та цифрових рішень для оптимізації виробничих процесів. Це може включати автоматизацію сільськогосподарської техніки (автоматичні системи поливу, самохідні трактори та комбайни), використання сенсорів для моніторингу умов вирощування продукції (контроль рівня вологості ґрунту, рівня азоту, температури повітря та інших параметрів, що впливають на вирощування сільського господарських культур), а також впровадження систем штучного інтелекту для аналізу даних, прогнозування врожаїв та ефективного управління ресурсами.

Стратегія розширення та оновлення асортименту продукції підприємств включає розвиток асортименту аграрних товарів шляхом впровадження нових видів продукції або покращення якості існуючих. Це може включати в себе розробку нових сортів культур з покращеними врожайними властивостями, вдосконалення технологій виробництва та введення на ринок нових продуктових ліній, адаптованих до змін попиту та вимог споживачів. Наприклад, аграрні підприємства можуть розширювати асортимент продукції за рахунок вирощування екологічно чистих продуктів або використання нових технологій обробки ґрунту, що сприяють підвищенню якості та ефективності вирощування тощо.

Впровадження передових інноваційних технологій може охоплювати використання сучасних систем моніторингу та прогнозування погоди для оптимального вирощування сільськогосподарських культур. Також, використання роботизованих систем або дронів для автоматичного виконання рутинних робіт на полі, таких як полив або розпушування ґрунту. Додатково сюди можемо віднести застосування інтелектуальних систем управління аграрним підприємством та впровадження технологій точного землеробства.

Цікавим також є застосування GPS моніторингу, ця технологія дозволяє сільськогосподарським підприємствам ефективно контролювати та керувати виробничими процесами на полі. За допомогою GPS-систем виробники можуть точно визначати місцезнаходження сільськогосподарської техніки, моніторити її рух та виконувати різні операції, такі як посів, обробка ґрунту чи збирання врожаю, з використанням мінімальної кількості ресурсів. Завдяки збору даних з GPS-моніторингу, сільськогосподарські підприємства можуть удосконалювати свої ме-

тоди виробництва, підвищувати продуктивність та ефективність, а також зменшувати витрати на операційні процеси [13].

Процес розширення експортних можливостей агропідприємств передбачає не лише збільшення обсягів експорту, але й адаптацію продукції до вимог зовнішніх ринків. Наприклад, це може включати модифікацію упаковки та етикетки відповідно до міжнародних стандартів, а також вдосконалення транспортно-логістичних ланцюгів для забезпечення надійності та швидкості доставки. Також важливо активно брати участь у міжнародних виставках та ярмарках, що сприяють залученню іноземних партнерів та розширенню клієнтської бази підприємств.

Проте, слід враховувати й низку можливих проблем та викликів з якими можуть стикнутись підприємці у процесі впровадження діджиталізації, а саме: низький рівень упровадження цифрових технологій в Україні, порівняно з іншими розвиненими країнами, такі як США або країни Європи; нерівномірний розподіл широкосмугового покриття та доступу до Інтернету у віддалених сільських районах України; також малі та середні сільськогосподарські підприємства зустрічаються з викликами забезпечення економічності та надійності нових технологій тощо [14].

Незважаючи на труднощі, у 2024 році українські агрохолдинги успішно використовують передові цифрові інструменти в усіх галузях своєї діяльності. Широкий спектр цифрових рішень, які вже впроваджені найбільш впливовими агрокомпаніями України, представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Застосування цифрових технологій передовими агрохолдингами України

Назва	Сфера діяльності	Цифрові технології
МХП	Спеціалізується на виробництві курятини, вирощуванні зернових та інших видів аграрної діяльності, включаючи виробництво м'ясних виробів та готових до вживання м'ясних та ковбасних виробів.	SAP-пакети: SAP S/4 Hana – управління ресурсами підприємства (ERP) на базі S/4 Hana; SAP CRM – управління взаємовідносинами з клієнтами на базі; SAP Customer Experience; SAP Ariba – управління закупками; SAP MDG – управління майстер-даними; SAP Success Factors – управління персоналом; vZoo – управління процесом вирощування птиці на базі інструментів; SAP та Big Data и AI на платформі Azure DWH.
Kernel	Виробництво та експорт соняшникової олії в Україні та сільськогосподарської продукції.	Big Data; Data Driven Agriculture; Data Science; датчики моніторингу; автоматичний полив; автоматизація вагових систем; застосування сільськогосподарських дронів для моніторингу полів; використання штучного інтелекту та IT-технологій; власна Farm Management System; додаток Мобільний агроном; модуль збору, візуалізації та аналітики даних Field ID та інші.
Астарта-Київ	Рослиництво, тваринництво, виробництво цукру, переробка сої тощо.	AgriChain – система управління агропідприємством, яка надає автоматизоване формування агрохімічних паспортів для кожного поля, що включає детальну історію сівозміни, проведених робіт, регулярних оглядів, метеорологічних умов та аналізів ґрунтів. Використання різноманітних джерел даних, таких як історичні, супутникові та аерофотознімки, для аналізу стану посівів. Автоматичне планування оглядів полів, враховуючи характеристики культурних рослин. Своєчасне виявлення ризиків, таких як хвороби, шкідники та бур'яни, для оперативного усунення та оцінки економічної ефективності заходів. Отримання регулярних онлайн-звітів та бізнес-аналітики щодо стану посівів та прогнозу врожайності.
Континентал Фармерз Груп	Вирощування картоплі пшениці, ячменю, соняшнику, ріпаку, цукрового буряку та інших сільськогосподарських культур.	Система супутникового моніторингу; сільськогосподарські дрони; штучний інтелект; впровадження платформи управління Hummingbird; безпілотники Trinity F9 VTOL – що дозволяють проводити комплексний аналіз стану посівів, передбачати врожайність культур, виявляти захворювання рослин та приймати більш обґрунтовані та раціональні рішення при складанні технологічних карт.
Агро-про-сперіс	Вирощування пшениці, ріпаку, кукурудзи, соняшнику, сої.	Використання системи AP Agronomist; Starlink для забезпечення безперервного виробництва; Big Data; безпілотні пристрої; автоматизація виробництва та інші новітні IT-технології.

Джерело: складено авторами за [15-19]

Слід зауважити, що у зв'язку з військовим конфліктом Україна стикається з низкою складних викликів. Перш за все, нестабільна політична ситуація та загроза безпеки на території країни створюють серйозні перешкоди для розвитку інфраструктури, необхідної для цифрової трансформації. По-друге, фінансові обмеження та зміни пріоритетів державного сектору можуть призвести до обмежень у виділенні ресурсів на впровадження інноваційних технологій. Крім того, війна також може вплинути на доступність фахівців у сфері IT та технологій, оскільки вона

створює додаткові виклики для ринку праці та мобільності. Таким чином, важливо зберігати стійкість та здатність агропідприємств пристосовуватися до змін у важких умовах війни, шляхом ефективного використання доступних ресурсів та розробки стратегій, які враховують особливості сучасного геополітичного середовища.

ДИСКУСІЯ ТА ВИСНОВКИ

В контексті сучасних тенденцій цифрової глобалізації та технологічного прогресу, агропромислові підприємства України стикаються з необхідністю адаптації до нових умов функціонування. Діджиталізація, охоплюючи широкий спектр цифрових інструментів, виявляється ключовим фактором для забезпечення їхньої конкурентоспроможності та ефективності. Застосування різноманітних стратегій діджиталізації, таких як технічна діджиталізація, розширення асортименту продукції, впровадження передових інноваційних технологій та розширення експортних можливостей, виявляється обіцяючим підходом до оптимізації управління та підвищення ефективності виробництва у сільському господарстві. Однак цифрова трансформація також стикається з викликами, такими як необхідність додаткового фінансування для впровадження нововведень, технічні та технологічні труднощі пов'язані з застосуванням цифрових рішень, а також потреба в професійній підготовці для використання передових агротехнічних засобів. Таким чином, ефективне управління викликами та успішне впровадження цифрової трансформації стає ключовим завданням для сталого розвитку агросектора.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Galbraith, J.K. (1967). The new industrial state. Boston: Houghton Mifflin.

2. Drucker, P. (1985). Innovation and entrepreneurship in a global economy. Retrieved from http://druckersociety.at/repository/scientific/Pearl.pdf.

3. Valenduc, G., & Vendramin, P. (2017). Digitalisation, between disruption and evolution. *Sage Journal*, 23(2), 121-134.

4. Rotz, S., Duncan, E., Small, M., Botschner, J., Dara, R., Mosby, I., Reed, M., & Fraser, E. (2019). The Politics of Digital Agricultural Technologies: A Preliminary Review. *Sociol. Rural*, 59, 203-229.

5. Iarmolenko, Ya. O. (2019). Prohrama stvorennia tsyfrovoi platformy dlia kooperatsii ta balansuvannia ahrarnoho vyrobnytstva [Program for the creation of a digital platform for cooperation and balancing of agricultural production]. Efektyvna ekonomika – Efficient economy, 1. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2019/63.pdf [in Ukrainian].

6. Ihnatenko, M., & Marmul, L. (2020). Directions of implementation of innovations in agrarian enterprises of Ukraine. In Oleksandra Mandych & Tadeush Pokusaka (Ed.), Vectors of Competitive Development of Socio-Economic Systems (pp. 32-35). Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. Retrieved from https://dspace.ksaeu.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/5366/%20%20%20%20%20%20%20_%20%20%20%20%20%20%20%20%20%20_%20%20%20%20%20%20_%20%20%20%20%20%20.pdf?sequence=1.

7. Mazur, K. V., Alieksieieva, O. V., & Berdous, S. S. (2024). SMART-spetsializatsiia yak stratehichnyi chynnyk rozvytku pidpryiemnytstva [SMART-specialization as a strategic way for the development of entrepreneurship]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital economy and economic security*, 1 (10), 112-118. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.10-21 [in Ukrainian].

8. Lupenko, I. O., Malik, M. Y., & Shpykuliak, O. H. (2023). Pidpryiemnytska diialnist v ahrarnii sferi ekonomiky: monohrafiia [Entrepreneurial activity in the agrarian sphere of economy: a monograph]. Kyiv: IAE. [in Ukrainian].

9. Marchenko, M. (2023). Didzhytalizatsiia protsesiv upravlinnia biznes-diialnistiu silskohospodarskykh pidpryiemstv [Digitization of business management processes of agricultural enterprises]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk - Galician economic journal*, 2(81), 133-139. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.133 Retrieved from https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/41206/2/GEJ_2023v81n2_Marchenko_M-Digitalization_of_business_133-139.pdf [in Ukrainian].

10. Ilchenko, T. V. (2021). Marketynhova stratehiia diialnosti ahrarnykh pidpryiemstv v umovakh didzhytalizatsii [Marketing strategy for the agricultural enterprises activities in the conditions of digitalization]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 26. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-21. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/346/331 [in Ukrainian].

11. Malyshko, Ye. O. (2022). Didzhytalizatsiia na finansovomu rynku: perevahy ta nedoliky [Digitalization in the financial market: advantages and disadvantages]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 39. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1372/1325 [in Ukrainian].

12. Voloshchuk, Yu. O. (2019). Napriamky tsyfrovizatsii ahrarnykh pidpryiemstv [Digital directions of agrarian enterprises]. *Efektyvna ekonomika – Efficient economy,* 2. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.2.66 Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/68.pdf [in Ukrainian].

13. Shramko, I. I. (2021). Osoblyvosti zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii pry vyroshchuvanni zernovykh ta oliinykh kultur v Ukraini [Peculiarities of application of information technologies in the cultivation of grain and oil crops in Ukraine]. *Efektyvna ekonomika - Efficient economy*, 5. Retrieved from http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/107.pdf [in Ukrainian].

14. Rudenko, M. V. (2019). Vplyv tsyfrovykh tekhnolohii na ahrarne vyrobnytstvo: metodychnyi aspekt [Impact of digital technologies on agricultural production: methodical aspect]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho.*

Seriia: Ekonomika i upravlinni – Scientific notes of Taurida National V.I. Vernadsky University Series: Economy and Management, 30(69). Retrieved from https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16171772254066.pdf [in Ukrainian].

15. MKhP vprovadzhuie systemu SAP — tse naibilsha tsyfrova transformatsiia biznesu v Skhidnii Yevropi [MHP implements the SAP system - this is the largest digital transformation of business in Eastern Europe]. (2021, 30 Bereznia). *Ukrainska pravda – Ukrainian Pravda*. Retrieved from https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/30/672434/ [in Ukrainian].

16. Venzhyk, K. (2023, 27 Lypnia). Drony, smartfony ta soniashnyk. Yak shtuchnyi intelekt zminiuie ahrosektor [Drones, smartphones and sunflowers. How artificial intelligence is changing the agricultural sector]. *Speca.media*. Retrieved from https://speka.media/droni-smartfoni-ta-sonyasnik-yak-stucnii-intelekt-zminyuje-agrosektor-kerivnik-kernel-digital-andrii-pisii-pl81xv [in Ukrainian].

17. Stvoriuiemo tsyfrovu kulturu v ukrainskomu ahrobiznesi. Ofitsiinyi sait «Astra-Kyiv» [We are creating a digital culture in Ukrainian agribusiness. Official website of «Astra-Kyiv»] (n/d). *astartaholding.com*. Retrieved from https://astartaholding.com/czyfrovi-innovacziyi/ [in Ukrainian].

18. Ofitsiinyi sait «Kontinental Farmers Hrup» [Official website of Continental Famers Group]. *cfg.com.ua*. Retrieved from https://cfg.com.ua/ [in Ukrainian].

19. Ofitsiinyi sait «Ahroprosperis» [Official website of Agroprosperis]. *agroprosperis.com*. Retrieved from https://www.agroprosperis.com/ [in Ukrainian].